

Dyb uenighed om SP's fremtid

Uanset om de kommende årtier byder på socialdemokratiske eller borgerligt/liberale regeringer, skal befolkningen ikke forvente nogen revolution af pensionssystemet.

Det er godt, solidt og rigtigt bygget op, mener beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen (V) og socialdemokraternes formand, Mogens Lykketoft, som *faktum* har interviewet i anledning af ATP's 40-års fødselsdag den 1. april.

Der er dog en væsentlig undtagelse: Den Særlige Pensionsopsparings (SP) rolle, udseende og fremtid.

SP skal nemlig genoptages, bidraget skal fordobles, og så skal pengene omfordeles, lyder budskabet fra Mogens Lykketoft.

»For regeringen er det væsentligt, at vi fastholder den landvinding, vi har nået med hensyn til individuel frihed i SP.«

Claus Hjort Frederiksen

Han mener, at SP skal gøres til et centralt element i pensionssystemet – på linje med folkepension, ATP og arbejdsmarkedspensioner. Og så skal alle have lige meget ud af opsparingen – uanset, hvor meget de har indbetalt.

»Vi skal have genindført omfordelingen i SP. Vi skal indbetale ikke én, men to pct. af lønnen. På den måde får vi givet den samlede pensionsopsparing et nødvendigt nøk opad, og vi får en god og solid dækning for hele befolkningen,« siger Mogens Lykketoft.

Claus Hjort Frederiksen er lodret uenig i Lykketofts vurdering af, hvilken rolle SP bør spille i fremtiden.

»SP er hverken en del af pensionssystemet eller af skattesystemet. Det er en måde at regulere konjunkturerne på. Sådan var den tænkt, da den blev indført, sådan har vi brugt den til at skubbe opsvinget i gang, og sådan vil den blive brugt fremover. Og der skal ikke genindføres nogen omfordeling, den har vi jo netop fjernet, fordi den var urimelig,« siger Claus Hjort Frederiksen.

»Vi skal have genindført omfordelingen i SP. Vi skal indbetale ikke én, men to pct. af lønnen. På den måde får vi givet den samlede pensionsopsparing et nødvendigt nøk opad, og vi får en god og solid dækning for hele befolkningen.«

Mogens Lykketoft

Regeringens beslutning om at suspendere SP-indbetalingerne i år og til næste år, bør slet ikke ses i et pensionspolitisk lys, siger Claus Hjort Frederiksen.

»I sidste ende afhænger velfærden for os alle – ung som gammel – af, at vi får flere i arbejde, og at der er gang i økonomien. Det er dét, vi har brugt SP'en til nu. Hvis ikke vi træffer en ny beslutning, så genoptages indbetalingerne fra 2006. Men, om det sker, det vil vise sig,« siger beskæftigelsesministeren.

Klog og solid

Mens SP's fremtid i høj grad afhænger af regeringens farve i de kommende år →

→ tier, så forholder det sig ganske anderledes med resten af det danske pensionssystem.

Hjort Frederiksen og Lykketoft er nemlig ganske enige om resten: Pensionssystemet er i bund og grund sundt, godt og rigtigt bygget op. Og der er ikke behov for de store ændringer, mener de.

»ATP bør vedligeholdes. For den enkelte pensionists skyld, især de, der ikke har så meget anden opsparing – men også fordi det værner os imod alt for store skatteudgifter til folkepension fremover.«

Claus Hjort Frederiksen

»I modsætning til mange andre lande i bl.a. EU har vi i Danmark været meget fremsynede. Vi har i dag et ganske robust og fremtidssikret pensionssystem, hvor en stor del af pengene faktisk bliver sparet op og investeret. Det er simpelt hen den klogeste måde at gøre det på, fordi det mindsker presset på de kommende generationers skattebillet,« siger Claus Hjort Frederiksen.

Pensionssystemet i Danmark er bygget op i tre lag: Folkepension og ATP i bunden sikrer den grundlæggende tryghed for alle. Arbejdsmarkeds- eller virksomhedspensioner, som ligger i midten, giver stor stabilitet til mange, der ikke vil opleve den store indtægtsnedgang ved overgangen til pensionistlivet. Og de private pensionsordninger ligger i toppen, for de, der ønsker – og har råd til – stor fleksibilitet i alderdommen.

»På den måde sikrer vi, at man ikke går markant ned i levestandard, når man bliver pensionist. Et system, som giver den enkelte frihed til at realisere sine egne ønsker om, hvor meget der skal være at slå til søren med i alderdommen,« siger Claus Hjort Frederiksen.

Mogens Lykketoft er ikke uenig. »Klogere, mere solid og med en mere solidarisk profil end de fleste andre lande i Europa. Efterhånden som LO-forbundenenes pensioner er bygget op til fuld styrke, vil de allerfleste danskere med fast tilknytning til arbejdsmarkedet have en rimelig høj dækning at se frem til,« siger han.

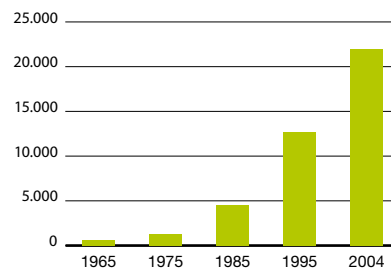
En pensionist kan i dag risikere, at pensionen er sammensat af en mængde større og mindre beløb fra forskellige kilder, hvilket til tider bliver kritiseret: Pensionssystemet er for kompliceret – der er behov for at rydde op i ordningerne, lyder kritikken. Men det er ikke noget problem, mener Hjort Frederiksen og Lykketoft.

»Vi skal holde fast i de byggeklodser, vi har i dag,« siger Mogens Lykketoft. »Hvis vi bevarer klodsernes arkitektur og lader dem udvikle sig, som de nu vil udvikle sig med større opsparing, længere opsparingstider og tilføjelsen af SP'en, så har vi et pensionssystem, der – samlet set – er fair og solidarisk. Men også et system, som giver de mennesker, der har haft den lange stabile indtjening på arbejdsmarkedet, en høj indtjening,« siger Lykketoft.

»Jeg synes ikke, der er noget behov for grundlæggende ændringer af det, vi har,« siger Hjort Frederiksen. »Det kan →

ATP-pensionen stadig mere værd

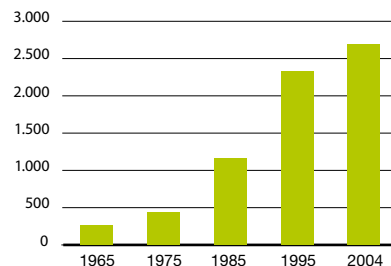
Kroner pr. år (løbende priser)

Figuren viser den fulde ATP-pension for hvert af årene. Den fulde ATP-pension til nye 67-årige pensionister udgør i dag ca. 22.000 kr.

ATP bidraget øges

Kroner pr. år (løbende priser)

ATP-bidraget reguleres som led i overenskomsterne. I det mæglingforslag, der blev aftalt mellem arbejdsmarkedets parter den 21. marts 2004, indgår en stigning i ATP-bidraget på ni pct. Vedtages mæglingforslaget, vil ATP-bidraget i 2006 udgøre ca. 2.925 kr. om året for langt de fleste lønmodtagere.

Visse grupper af offentligt ansatte betaler et lavere bidrag, som ikke reguleres automatisk sammen med det almindelige ATP-bidrag. Der er endnu ikke taget stilling til, om disse gruppers bidrag forhøjes i 2006.

→ godt være, at det ser lidt kompliceret ud, men det virker efter hensigten. Når vi kigger fremad – også 20, 30 eller 40 år – så kan vi se, at der er behov for alle de elementer, vi har i dag.«

ATP bliver ikke mindre vigtig

Et af de elementer, der – ifølge Hjort Frederiksen – i høj grad vil være behov for, er ATP, som netop i disse dage holder 40 års fødselsdag.

»ATP har en vigtig rolle som det væsentligste supplement til folkepensionen for store dele af befolkningen. Den rolle vil ATP have i mange årtier frem. Jeg vil ikke blande mig, men DA og LO lægger i mæglingforslaget til overenskomstfornyelsen op til, at ATP-bidraget stiger med ni pct. Det, synes jeg, faktisk er ganske fornuftigt. ATP bør vedligeholdes. For den enkelte pensionists skyld, især de, der ikke har så meget anden opsparing – men også fordi det værner os imod alt for store skatteudgifter til folkepension fremover,« siger Claus Hjort Frederiksen.

Mogens Lykketoft er klar til at gå skridtet videre: ATP bør gøres større, meget større. Ikke via nye ekstra indbetalinger, men derimod via »en eller anden« sammen-smeltning med SP. I dag er ATP en livrente tegnet i fællesskab, mens SP er en individuel rateordning. Sådant behøver det ikke være i fremtiden, mener Lykketoft.

»SP'en har i sin tankegang den kvalitet, at den minder forholdsvis meget om folkepension, når man ser på, hvad den enkelte får ud af den. Men den har det til fælles med arbejdsmarkedspension og ATP, at den netop bliver opsparat. Når vi skal vende tilbage til den, kunne vi overveje at integrere den med ATP, så den udbetales efter de samme principper,« siger Mogens Lykketoft.

»At folk skal kunne flytte rundt med de små midler, de har i SP, har jeg svært ved at se den store nytteværdi af.

Det er en af de mere eksotiske konsekvenser af den der frit-valg-filosofi, en mærkelig bureaukratisk krampetrækning, der spreder en række udgifter ud på alle de mennesker, som faktisk er udmærket tilfredse med det, de har.«

Mogens Lykketoft

Frit valg

Den idé tager Claus Hjort Frederiksen afstand fra. SP'en er og skal fortsat være en individuel opsparing. Det er penge, den enkelte har på *sin* egen konto. Penge, som ikke bør smelte sammen med den fælles forsikringsordning, som ATP er.

»For regeringen er det væsentligt, at vi fastholder den landvinding, vi har nået med hensyn til individuel frihed i SP. Vi skal fortsætte den proces, vi har sat gang i, hvor borgerne får større frihed til at investere deres SP-konto, som de selv har lyst til,« siger Claus Hjort Frederiksen med henvisning til de muligheder, befolkningen får i starten af det kommende år.

Til den tid vil enhver kunne vælge sin egen risikoprofil enten ved at investere pengene i en pulje eller ved simpelthen at flytte dem til en konto hos en anden pensionsforvalter.

Det frie valg i SP har Lykketoft mildest talt ikke meget tilovers for: »At folk skal kunne flytte rundt med de små midler, de har i SP, har jeg svært ved at se den store nytteværdi af. Det er en af de mere eksotiske konsekvenser af den der frit-valg-filosofi, en mærkelig bureaukratisk krampetrækning, der spreder en række udgifter ud på alle de mennesker, som faktisk er udmærket tilfredse med det, de har. Bare for at nogle ganske få kan vælge noget andet.

For min skyld kunne man godt lukke det frie valg – i hvert fald den del, der drejer sig om individuelle flytninger ud af ordningen. Ikke at jeg nødvendigvis vil forlange det, for udgifterne til det er jo afholdt nu,« siger Mogens Lykketoft.